

Hospitals de Catalunya

L'Hospital de la Seu d'Urgell

per

JOSEP LLANGORT

EN poques poblacions la institució ciutadana de l'Hospital de pobres tindrà una existència de tants de segles com l'Hospital de la Seu d'Urgell.

Compta, certament, per documents de l'època, que existia a aquesta ciutat a mitjans del segle XI, definitivament establert, un Hospici o *alberg de pobres*, a disposició, com se suposa, dels malalts necessitats. La seva construcció seria duta a terme durant l'esplendorós pontificat del bisbe Sant Ermengol (1010-1030).

En distints documents en pergami, conservats a l'Arxiu de la Catedral d'aquesta ciutat es llegeixen les deixes fetes per diversos particulars a l'Hospital o Casa dels pobres d'aquí. Aquestes escriptures són perfectament datades en diversos anys, compresos dintre la segona meitat del segle XI. Per una donació feta pel Comte d'Urgell Ermengol VI, l'any 1132, consta que l'Hospital estava edificat prop de les portes de la Catedral, que degut a la seva supervivència fins a temps relativament moderns, podem assegurar que tenia l'emplaçament en el lloc que ocupa avui la Casa de la Ciutat, la qual, a l'ésser aixecada de planta (creiem que per primera vegada), l'any 1473, s'utilitzà una part de l'edificació de l'Hospital, on aquest perdurà fins després del 1835, en què fou traslladat a l'antic Convent de Sant Agustí, de construcció d'últims del segle XII, que els P. P. Agustinians deshabitaren amb motiu de la implantació de les lleis desamortitzadores.

Dotat de vida pròpia des dels seus començaments, l'Hospital de la Seu seria regit pel po-

der secular a partir, almenys, de la catorzena centúria ¹.

L'antic convent de Sant Agustí, avui, doncs, Hospital, està situat a l'extrem Sud de la ciutat, ocupant una extensió superficial de 2.400 metres quadrats. El formen dos grans cossos d'edifici disposats en angle recte, orientats de Nord a Sud l'un, i d'Est a Oest l'altre, units per l'angle N.O. i limitant un espai—pati-jardí—de 900 metres quadrats.

Consta de dos pisos i planta baixa. Aquesta conté la cuina i altres dependències, i el primer pis les dues sales generals per a malalts d'ambdós sexes, cada una de les quals pot capir deu llits; a més hi ha la capella, sala de visites i juntes, amples i llargs passadissos, i una saleta que dóna acolliment a les dones que ingressen amb caràcter d'asilades, en nombre de cinc o sis. En el segon pis hi ha vuit habitacions particulars, amb prou capacitat per a dos llits cada una; les sales pels militars que poden capir fins a 50 llits, l'Oficina de farmàcia o *botiquin*, sala de cures i operacions, gabinet d'electroteràpia, amb una magnífica instal·lació de *Raig X*, *diatèrmita*, *sol artificial*, *pantostat*, etc., quarto de bany i dutxa amb calefacció elèctrica.

L'emplaçament i orientació del nostre Hospital no pot ésser millor; la ventilació és completa i el sol l'illumina i el banya esplèndidament mentre roman a l'hortizó, donant-li salut i alegria.

¹ Aquest interessant i acurat relat històric ens ha estat facilitat pel distingit bibliògraf Mossèn Pere Pujol, Prev., del qual quedem molt agraïts.